

Hyväksytty SPR:n hallituksessa 22.5.2015.

Ensiapupäivystäjän lääkeohje

Tämä lääkeohje koskee kaikkia Suomen Punaisen Ristin ensiapupäivystäjiä, myös terveydenhuollon ammattihenkilöitä, jotka toimivat ensiapupäivystäjinä, pois lukien lääkärit, jotka itse vastaavat määräämistään lääkehoidosta.

Ohje ei koske Punaisen Ristin muuta toimintaa, kuten leirejä, päihdetyötä tai pakolaisten vastaanottoa. Ensivastetoiminnassa luvat mahdollisesti käytettävissä olevista lääkkeistä antaa sairaanhoitopiirin ensihoidon vastuulääkäri.

Ohje kumoaa aiemmat Punaisen Ristin samaa aihetta koskevat ohjeet.

1. Vastuu itsehoitolääkkeen ottamisesta

Punaisen Ristin ensiapupäivystystoimintaan koulutettu ja päivystystestin läpäissyt ensiapupäivystäjä voi tukea autettavan itsehoitoa luovuttamalla yhden annoksen erikseen määritettyä itsehoitolääkettä/valmistetta, kun hän on suorittanut itsehoitolääkintää koskevan koulutuksen. Itsehoidon tukeminen toteutetaan tämän ohjeen mukaisesti.

Ensiapupäivystyksen järjestämisen perusedellytys on osaston tai piirin ja toimeksiantajan välinen sopimus. Sopimuksessa voidaan tarvittaessa mainita, kuuluvatko autettavan itsehoitolääkkeet päivystykseen.

Osaston hallitus voi ensiapuryhmää kuultuaan päättää, ottaako ryhmä ensiapupäivystykseen mukaan itsehoitolääkkeitä. Jos päivystyksestä vastaa piiri, päätös tehdään piirissä. Yksittäinen ensiapupäivystäjä voi päättää, osallistuuko hän itsehoitolääkkeitä koskevaan koulutukseen ja sen jälkeiseen autettavan itsehoidon tukemiseen.

Vastuu tämän lääkeohjeen noudattamisesta on ensiapupäivystäjällä. Osaston hallituksella on valvontavastuu. Vastuu itsehoitolääkkeen ottamisesta on lääkkeen ottavalla henkilöllä itsellään.

2. Toimintaohje itsehoitolääkkeen antamiseen

Punaisen Ristin koulutetun ja päivystystestin läpäisseen ensiapupäivystäjän tulee haastatella autettava määriteltyjen kysymysten avulla, jos autettava päivystyskäynnin yhteydessä pyytää oireeseen tai vajaan jostain niistä itsehoitolääkkeistä, jotka on mainittu erikseen kohdassa 4. Autettavan tulee pyytää lääkettä joko kauppanimellä, rinnakkaisvalmisteen nimellä tai vaikuttavan aineen nimellä. Kun ensiapupäivystäjä on varmistanut määriteltyjen kysymysten avulla, ettei lääkkeen luovuttamiselle ole estettä, hän saa tukea autettavan itsehoitoa luovuttamalla yhden annoksen ko. lääkettä/valmistetta. Jos lääkkeen luovuttamiselle ilmenee este, autettavalle ei luovuteta lääkettä ja syy siihen selitetään.

Tieto luovutetusta lääkkeestä ja sen vahvuus tai syy siihen, miksi lääkettä ei ole luovutettu, kirjataan päivystysasiakirjoihin selkeästi. Yhdelle autettavalle saa luovuttaa vain yhtä lääkevalmistetta, poikkeuksena hydrokortisonivoide, jota voidaan käyttää myös muiden allergialääkkeiden kanssa.

3. Ensiapupäivystäjien koulutus itsehoitolääkkeiden antamiseen

Ensiapupäivystäjien, joilla on voimassa oleva päivystysoikeus ja jotka haluavat tukea autettavan itsehoitoa luovuttamalla lääkkeitä, on suoritettava Punaisen Ristin keskustoimiston suunnittelema lääkekoulutus ja läpäistävä koulutukseen liittyvä koe. Jatkossa piirin järjestämään ensiapupäivystäjän peruskurssiin sisällytetään lääkekoulutus ja -koe. Lääkekoulutuksessa ensiapupäivystäjä oppii haastattelemaan autettavaa ja käyttämään tarkistuslistaa niissä tapauksissa, joissa autettava pyytää itsehoitolääkettä.

4. Itsehoitolääkkeet ensiapupäivystyksissä

- Ibuprofeini 400 mg
- Parasetamoli 500 mg
- Hydrokortisoni 50 mg/tabletti, (kyypakkaus)
- Setiritsiinidihydrokloridi 10 mg
- Asetyylisalisyylihappo 250 mg (ei depot)
- Hydrokortisonivoide 1%